

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Hohenlohe bukása.

Bár örülünk az osztrák kormány bukásának, ezen örömünk mellett mégis mély aggodalommal vagyunk telve. Örülünk azért, mivel a magyar álláspont diadal-maskodott és a vámtarifa, ha nem is elégíti ki teljesen a mi igényeinket, az, mint autonom önálló vámtarifa lesz törvénybe iktatva.

De ezen örömnél sokkal nagyobb az aggodalmunk. Ugyanis okát keressük annak, hogy miért győzött a magyar álláspont. Ezenkívül pedig fontolóra vesszük azon jelenségeket, melyek e kérdéssel kapcsolatban Ausztriában felmerültek.

Mi úgy véljük, hogy a magyar álláspont csak azért győzött, mivel küszöbön van a német császár látogatása. Jól tudjuk ugyanis, hogy Németország ez idő szerint teljesen elszigetelve áll hódító politikájánál fogva és egyedüli jó barátja dacára a háromasszövetségnek az osztrák magyar monarchia. Már most épen Berlinben tudják leginkább, hogy Ausztria csak akkor erős, ha egy erős Magyarországra támaszkodhatik; az osztrák

császár a magyar körök nélkül nem erős szövetséges. Bámulatatos dolog, hogy már évtizedekkel előbb tisztábban láttuk Németországban helyzetünket, mint Ausztriában. Maga Bismark mondotta, hogy az osztrák-magyar birodalom súlypontját Budapesten, Magyarországon kell keresni.

Mint hogy pedig a németek nézete Öfelsége és az uralkodóház előtt ismeretes, ez idő szerint a magyar álláspontnak kellett győzedelmeskedni. Nem akartatta ugyanis az uralkodóház saját jól felfogott érdekében, hogy szövetségese egy rendezetlen Magyarországot találjon, a hol sem költségvetés nincsen, de a mi a fő: ujonc sincsen Katona nélkül a szövetség nem ér semmit sem, így tehát előbb ujonc kell, akkor lehet más kérdésben a magyar álláspontot mellőzni. A német császár közeli látogatásának tulajdoníthatják első sorban az osztrák kormány bukását és a mi álláspontunk győzelmét. De vajjon egészséges állapot-e az, midőn más állam, más uralkodóra való tekintetek a főmomentumok a két államnak egymás közti vitás kérdéseiben?

Semmiképen sem helyes ez és méltán döbbenhetünk meg azon jelenségeken, melyek Ausztriában e kérdés kapcsán felmerültek.

Az osztrák kormány beadja lemondását és Hohenlohe herceg osztrák bukott miniszterelnök Ausztria többségének bizalmát bírja továbbra, de nemcsak, hanem a többség küzd is érte. Már pedig jól tudjuk, hogy Öfelsége körül leginkább az osztrák befolyásos urak vannak, a kik sajnos hazánk kárára a legtöbbször szörnyű véleményeket fejtettek ki.

Ha tehát meg lesznek szavazva az ujoncok és rendes állapotok fejlődnek ki — a minthogy emberi számítás szerint a legrövidebb idő alatt ki is fejlődnek — mi lesz akkor? Nem vergődik-e a túlsúlyra ismét az osztrák befolyás és nem lesz-e ez kárára a bekövetkezett békés fejlődésnek?

Nem elég az, hogy pártjaink óriási áldozatot hoznak az által, hogy elveik teljes valószínűsége nélkül jóakaró támogatásban részesítik a kormányt; még annak a veszélynek is ki legyünk téve,

TÁRCA.

A főgimnázium tanulmányi kirándulása.

A „Bajai Független Újság” eredeti tárcája.

Első közlemény.

Senki sincsen, aki a tanulmányi kirándulásoknak pedagógiai fontosságát és értékét kétségbe vonná. Aki mindig csak egy helyen, ugyanazon körben, ugyanazon viszonyok és emberek közt él, hovahamar tapasztalja, hogy az egymással való érintkezésben kifogynak a tárgyból, s a beszélgetés vagy a mindennapi életnek érdektelen apróságai között lapul el, vagy az emberszólásnak bár érdekes, de sikomlós terére téved. Ellenben aki néhanapján más világot is lát, saját lelkét megtöltheti nem egy becses tapasztalattal, emellett szórakozik és szórakoztat. Sőt minden kulturális haladásnak föltétele, hogy a magunk viszonyait egybevetve másokéval, a különbözőzetet javunkra fordítsuk.

Az ifjúságnál e szempontoz az is járul még, hogy amit az iskolában tanult, azt valóságban látja maga előtt; a holt betű mintegy megelevenedik előtte; látóköre kiszélesedik; az otthon kényelmét nélkülözve, egész nap járva-elve, teste is edződik; lelke föl-

emelkedik a nemzeti mult magasztos emlékeinek láttára.

Nem új igazságok ezek Elméletben is ősidőktől fogva hirdetik, gyakorlatban is régóta megvalósították őket. De általánosságban szólva a tanulmányi kirándulásokról, nem szabad szó nélkül hagynunk a deák-utazásoknak egyik fajtáját, a magános utazásokat, amikor két-három tanuló összeáll és gyalogszerrel indul a világnak. Még lesz alkalmunk e lapnak hasábjain fejtegetni ezt a kérdést, mely nézetem szerint elsősorban magukat a szülőket érdekli; most csak annyit jegyzek meg, hogy az ilyen utazást nem tartom alkalmas eszköznek a főtebb említett célnak elérésére. Az ifjúságnak vezetésre van szüksége, melyre egyrészt a szülők nyugodt lélekkel bizthatják gyermekeiket, mert erkölcsi és egészségi szempontból felelősséget vállal gyermekeikért, másrészt egyedül a szakszerű vezetés teszi hozzáférhetővé azokat a szellemi kincseket, melyeknek megszerzése egyedüli jogcíme a tanulmányi kirándulásoknak.

Ezen szempont vezette a helybeli kath. főgimnázium tanári karát, midőn maga vállalkozott arra, hogy egy nagyobb szabású tanulmányi utat rendez az ifjúsággal, midőn elkészítette annak részletes tervét, gondosko-

dott megfelelő szállásról, kellő ételmezésről, kedvezményes utazásról stb. s ezáltal megnyugtatta a résztvevő ifjak szüleit, hogy nagy szellemi haszon reményében és minden testi kárnak félelme nélkül — véletlen szerencsétlenséget nem számítva, mely elvégre bárhol érheti az embert — bocsáthatják utnak gyermekeiket. Hála Istennek, sem az intézet, sem az ifjúság, sem a szülők nem is csalatkoztak várakozásukban. Az ifjak fegyelme kifogástalan volt, szégyent nem vallottunk velük sehol sem; szakfériak s a nagyközönség dicsérettel emlékeztek meg arról a rendről, mely az egész utazás alatt uralkodott. Szörványos fő- és fogfájást leszámítva, nem történt senkinek semmi baja; fesztelen jókedv feledtette a fáradsalmakat; játékok és énekszó kárpótolta őket az álmatlanságért, melyben részük volt; a kedélynek állandó derűtsége pedig szükséges ahhoz, hogy a lélek fogékonnyá legyen az utazás benyomásai iránt. Mens sana in corpore sano, ép testben ép lélek: ez volt utazásunknak állandó jellege a kiindulástól a hazatérésig.

Ennyit előljáró szónak a szeged-, arad-, szabadkai kirándulásról.

Hetek óta feszült várakozással tekintettek az ifjak a kirándulás elé. Családi körben,

hogya a békének ily drága áron szerzett áldásaitól is elessünk?

Ez nem természetes, de legkevésbé egészséges állapot. Vagy lássák be az osztrákok, hogy velük egyenrangú állam vagyunk és mint ilyen kötünk vele a két ország érdekében szerződéseket, vagy pedig, ha nem tetszik nekik: úgy hagyjanak magunkra, mi nem fogunk utánuk siránkozni. —n.

Sürgős feladatok.

Nem tudjuk, vajjon mennyi ideig fog a kormány megmaradni, hisz súlyosabb viszonyok mellett alig vállalt kormány megbízatást, mindazonáltal a rend helyreállván, törvényhatósági életünkben is, azokat a dolgokat, a melyekkel időnk és módunk van foglalkozni, feltétlenül megvalósítani törekedünk.

A „Nebántsvirág“ operettben fordul elő, hogy a zárda-főnöknő megparancsolja a zongoristának, hogy levágott haját *azonnal növeszse* meg. Ez fizikai lehetetlenség. Fizikai lehetetlenséget pedig, akár támogat bennünket valaki, akár nem, nem kívánhat méltányosan és igazságosan senki. Hiszen oly nagy tér áll előttünk a megvalósítandó kérdések tárgyában, hogy most arról lehet szó, hogy a sok kérdés közül melyiket tartjuk legfontosabbnak, hogy a törvényhatóság azzal foglalkozzék a város érdekében.

Nemcsak hogy joga van mindenkinek, sőt a közérdeknek felel meg a szükségletek föllevenítése, eszméknek a felszínre hozatala és megvitatása, de a mostani éráról kritikát gyakorolni csak egy bizonyos idő eltelté után lehet, mert hiába levágott hajunkat azonnal meg nem növeszthetjük. Természetes továbbá az is, hogy mindenkinek, akinek módjában áll, nem csak az eszméket felvetni, hanem

gyakorlati érvényesítésére is kell törekednie, vagyis mindazt a mi hatáskörébe esik, meg kell tennie.

Magunk részéről minden más dolognál legfontosabbnak tartjuk ezidő szerint a Baja—bátaszéki hid munkálatainak megkezdését.

Legfontosabbnak tartjuk azért, mert a város anyagi ügyeinek olyan fellendülését látjuk benne, mely hivatva lesz a város költségvetését teljesen megváltoztatni. Nézetünk szerint olyan erőforrások fognak rendelkezésünkre állani ennek megvalósítása esetén, melyek lehetővé fogják tenni lakosságunk részére a teher könnyebb viselését, de viszont a törvényhatóság is könnyíthet a szegényebb adósok fizetési kötelezettségén.

Csak azt várjuk tehát, hogy a házban a véderő, a felirati vita s indemnitás elintéztessék, azután erősen fogunk dolgozni a hid érdekében. De már most is bizunk szeretett főispánunk ígéréteiben, hogy ő addig sem hagyja aludni e kérdést, hanem már előre is meg fogja sürgetni illetékes helyeken a munka megkezdésének lehetőségét.

Egy másik kérdést is vetünk fel ez alkalommal, a mely városunk számos polgárának óhaja. A borfogyasztási adók kérdése. Nem lehetne-e oly módot találni, hogy ha elosztanók a fogyasztók között bizonyos kulcs szerint az adót, hogy ezáltal nagy teher könnyebbités lenne. Néhány évvel ezelőtt aláírásokkal iparkodtuk e kérdést megoldani, ez azonban nem sikerült, mert volt sok olyan, akinek ötven koronát kellett volna aláírni, de ötöt irt alá. Ez a mód tehát kivihetetlennek bizonyult.

Tanulmányozni fogjuk tehát Szabadka stb. azon városok kezelését, a melyek ellenőrzés nélkül kezelik a borfogyasztást és tudtak erre nézve kulcsot találni s ha csak lesz egy mód, mellyel ez megvalósítható, nagyon fogunk örül-

ni, hogy polgártársaink érdekében elérhetjük. Felhívjuk a városi tanács figyelmét is ezen kérdés tanulmányozására, különösen pedig kérjük az adatoknak beszerzését, a melyet könnyebben eszközölhetnek, hogy a kérdést megvalósíthassák. Az érdeklődőket pedig értesítjük, hogy lapunk szívesen áll rendelkezésükre netáni véleménynyilvánításra, de egyébként is magánaton szívesen vesszük, ha nézeteiket közlik.

A gyermeknapról.

Május hó utolsó szombatja, az emberszeretet magasztos ünnepe, a tettekkel imádkozás napja zajtalanul, a város közönségéhez és a naphoz egyaránt méltó módon folyt le. Az elhagyatott gyermekek nyomoruságos sorsának enyhítésére kicsiny és nagy, szegény és gazdag egyenlő szeretettel adózott. A kőszívű ember regénybeli alaknak bizonyult. A bizalmatlan, a közérdek iránt sokak által fogékonysággal nem bírónak vélelmezett szegény, nemesen és mélyen érzőnek mutatta be magát. A hiúsággal megrágalmazott hölgyek, az adni állítólag csak fitogtatva szerető gazdagok a legszigorubb névtelenség egyenes követeléseivel áldoztak, apostoli működésükkel azok, dús adományaikkal ezek, a jótékonyság oltárán. A gyermeknap tanúságot tett arról, hogy az eszmény kultusza örökéletű és hogy a jóság s könyörületérzet veleszületett disze az emberi léleknek és tanúságot tett arról, hogy Baja város közönségének áldozatkész-sége, emberséges érzése, jóságosága a szomjuhozó és az igazi humanizmusnak kiapadhatlan forrásai. A gyermeknap gyűjtés eredménye 1088 K 52 fillér.

Mert az ügy természeténél fogva nincs senki, aki a gyűjtést végző hölgyek fáradtságos, nehéz és nemes munkájáért hálát rebegjen, aki a nagylelkű adakozók egyetemességének az elismerés adóját lerója: a begyűlt

egymás között csak erről folyt a szó; meghányták-vetették a legapróbb részleteket is. Szombaton, május 26-án d. u. 3 órakor egy csapásra meglevenedett a gimnázium környéke. A résztvevő 89 ifju gyors egymástutánban gyülekezett, az itthon maradóknak legnagyobb része is megjelent az intézetben. Pontban negyedfél órakor az igazgató elbucszattatta az udvaron összegyűlt ifjuságot, mely előbb a templomba vonult rövid imára, majd négyes sorokban kivonult a vasuti állomásra. Ritka mozgalmas élet uralkodott itten. Majd minden fiúnak apja, anyja, testvére kijött, hogy jelen legyen az indulásnál. A sok bucsuszótól visszhangzott a peron; ott egy anyai csók csattant el, amott egy barátságos kézzorítással ajánlották figyelmébe a vezető tanároknak a kedves egyetlent... A fiuk pedig hamarosan elfoglalták a főntartott két III. oszt. kocsit s az ablakból integettek az ittmaradók felé. Tisztára méhkashoz hasonlított a két kocsit. Majd elhangzott a Tessek beszállni! Egy fütty, és a vonat elindult. Az indulás pillanatában főképp az apraja egyszerre elcsendesedett. Hogy is ne, hisz a legtöbbje most indult először ekkora utra, nem csoda, ha lelke is meg volt indulva.

Szabadkán nem kellett átszállnunk. Ugyanaz a két kocsit vitt bennünket Szegedig. Utközben előkerült a notesz meg a ceruza, kiki följegyzett magának valamit, ami fölkelte érdeklődését. Palicsón túl, a ludasi szőlőkben egy kis présház állt, melyet zajosan

megéljenzett közel száz fiatal torok: a présház fala nemzeti színűre volt festve, a fehér mezőben egy hatalmas piros tulipán ékeskedett!

Nyolcra járt az idő, mikor Szegedre érkezünk. Az állomáson reánk várakozó két piarista tanár, Fekete Ipoly és Forgách János, lelkes ovációban részesült. Mindjárt az első találkozáskor így róttá le háláját az ifjuság a szegedi fogadtatás előkészítői iránt. Az egész városban egyébként mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadtak bennünket; a kegyes tanítórend szállásul oda adta a főgimnáziumnak disz- és tornatermet; a katonai hatóság által díjtalanul rendelkezésünkre bocsátott szalmazsákokat a város megtöltötte szalmával; a köruti vasut három ingyenes kocsit bocsátott rendelkezésünkre mind a bevonuláskor, mind a hazautazáskor; a gyermekliga-ünnepély rendezősege 100 darab ingyen-jegyet küldött a nagyszabásu ünnepélyre; a kulturpalota igazgatósága kinyitotta a Somogyi-könyvtárt. Baja városa igazán büszke lehet arra a fogadtatásra, melyben az alföldi metropolis fiait részesítette.

Az állomásról a »Proféta«-vendéglőbe mentünk, melynek ajtajában dr. Platz Bonifác tankerületi kir. főigazgató várt bennünket. Ifjainkat meglepte, mondhatnám meghatotta az a kiváló ellátás, melyben részesültek; a díszes terem nagy arányait, fényes berendezését ünnepélyes csöndben nézegették, és csak lassan-lassan bátorodtak föl egy kis hangosabb szóra. Vacsóra után pedig szállá-

sunkra mentünk, hol több tanárral várakozott reánk az intézet igazgatója, Szinger Kornél kegyes t. r. házfőnök. Az öregebbek a díszteremben, a kicsinyek a tornateremben szállásolták el magukat; az előbbiekkal tartott Gáspár János tanár, az utóbbiakkal szemben volt e sorok írójának szállása, úgy, hogy akkép éjnek évadján is kellő felügyeletet gyakorolhattunk fölöttük. De maga az elalvás csak nehezen sikerült az első este. A szokatlan környezet, a még szokatlanabb fekvés a friss, töretlen szalmaágyon és szalmapárnán, meg aztán a gyermeki jókedv, melyet annyi hasonló kedélyű pajtásnak együttléte csak fokozott, úgy elvették álmukat, hogy éjfél felé is még javában mozgott és zsongott mindakét terem. Fél kettőig jártam föl és alá az alsóbb osztályuaknak hálótermében, csititgatva, altatgatva egy fél századra való eleven gyereket, míg végre nagynehezen elaludtak. Itt is elhallgatott a halk beszéd, ott is megszűnt a mozgás és a szalma zizegése, a rendes lélekzetvétel mutatta, hogy egyre többen szunnyadtak el, csak imitt—amott akadt még, kinek nem akart álom jönni a pillájára. Mikor végre-valahára mind elcsendesedett, akkor én is lepihentem azzal a tudattal, hogy nyugodtan alhatnak otthon a gondos anyák: vannak, kik gyermekeik álmát virrasztják a távolban, a vezető tanárok, Borsodi Miklós, Gáspár János, Lulay Simon, Palotay Irén és e sorok írója.

Magyarász Ferenc.

adományokért a gyermekvédő-bizottság mond lelke legmélyéből fakadó köszönetet. A kenyérhez, a ruhához, a gyógyszerhez, a könyvekhez és iskoláztatáshoz juttatott, a bűn pocsolyájából kiemelt, az erkölcsi zülléstől, vagy a teljes pusztulástól megmentett elhagyatott gyermekek nevében.

Megpróbáltatásoktól, szenvedésektől ment, örömeiben gazdag, boldogságos élet legyen jutalma mindezekért az érdemeseknek. Az angyallelkű gyűjtőknek és a jószívű adakozóknak.

A gyermekvédő-bizottság.

Ostrom egy kémény ellen.

Nem kis szenzációja akadt Baja városának e hét keddről szerdára virradó éjszakáján. Bernschütz József, ez a megrögzött gonosztevő, ki fiatal — alig 22 éves kora dacára igen mozgálmultra tekinthet vissza, hat csendőrnek és egy csomó rendőrnek adott dolgot, míg ártalmatlanná tudták tenni. A szenzációs esemény színhelye a Juray-féle ház konyhája, hamarosan azonban annak kéménye lett. Valaki, úgy 9 óra tájban észrevette, hogy a nagy kapun valaki egy vas kampó segítségével bemászott a ház udvarára. Ezt rögtön jelentették a ház tulajdonosának: Juray Károly dr.-nak, ki ebben az időben a Központi kávéházban időzött. Juray rögtön tudta, hogy ki az éjszakai látogató. Tudta ugyanis, hogy a szobaleányának a szeretője a hirheft csavargó Bernschütz József, azt is tudta továbbá, hogy tőle nem sok jót várhat az ember, azért hamarosan csendőrökért küldött. Negyedóra alatt ott voltak a csendőrök, rendőrökkel együtt. Persze érdeklődni kezdtek, hogy hol az éjszakai lovagja? *Maricza* azonban, Bernschütz szíve bálványa megtagadott erre nézve minden néven nevezendő felvilágosítást. Elindultak hát a keresésre maguk. Amint mennek, mendégélnek, egyik csendőrnek a szeme megakad a kamin ajtaján.

— Itt lesz a bitang — mondja a társainak.

— Meglehet. Ti álljatok addig itt őrt, mi ketten meg kimegyünk az utcára, hogy megne szökhessék — felelt az őrmester.

Az utcán őrt állók hamarosan észrevették, hogy egy fej emelkedik ki a kémény lyukból.

— Gyere le Jóska, minden megvan bocsátva, — mondták a csendőrök.

Jóska azonban revolverlövessel felelt, mire kezdetét vette a kémény formális ostroma, illetőleg annak védelme. Bernschütz takarékos volt a revolver golyókkal, azért hébe-korba egy-egy téglát hajított a csendőrökre, mit a kémény párkányáról fejtett le. Így meg is sebesített egy csendőrt. Persze a csendőrök sem voltak restek. Amint kidugta a fejét a lyukon a kelepcebe esett csirkefogó, rögtön lőttek rá. Mikor a lövések mindkét oldalról elhallgattak, a csendőrök egyre noszogatták, hogy: »Add meg kegyelemre jó Józsi magad«, de ez az Arany legszebb költeményéből vett citátum se tudta őt megadásra bírni. Eközben órák teltek el meglehetősen unalmasan. Az éjszaka csöndjét néha Bernschütz szava törte meg:

— Maricám, hány óra?

— Éjfél.

— De soká lesz reggel!

— Add meg hát magad, — szolt közbe egyik csendőr, hamarabb itt lesz a reggel.

— Nektek soha! Hivjátok el Kőhegyit, akkor megadom magam.

Kőhegyi dr. eljött, igyekezett is a lelkére beszélni, hogy jöjjön le, nem lesz bántódása; de meggondolta a dolgot s nem jött le.

Amikor látták a csendőrök, hogy Bernschütz éppenséggel nem hajlandó lejönni, radikális eszközökhöz folyamodtak: ként szereztek valahol s azt meggyújtották a kaminban. Bernschütz a fojtó füsttől csakhamar köhögni kezdett, majd lekiáltott:

— Megadom magam!

— Dobj le a revolvert előbb! — kiáltották fel neki.

Mikor a revolvert ledobta, felmászott hozzá Skallát Dénes kávé és Bogdány Mihály kéményseprő s kötelek segítségével leeresztették őt. Bernschütz akkor már teljesen alélt állapotban volt, s ekkor látták, hogy az inge

csupa vér. A bal füle mögött revolverlövéstől megsérült. Nyomban beszállították a városi közkórházba, ahol ápolás alá vették.

Amikor kialudta a viharos éjszaka fáradalmait, megjelent két csendőr a kórházban, hogy átvegyék a szabadkai ügyészség börtönébe leendő szállítás végett. Bernschütz ekkor már teljesen jól érezte magát, úgy, hogy egyedül tudott felöltözködni. Mikor kész volt az öltözködéssel a csendőr-őrmester ezzel a kérdéssel fogadta:

— Igérd meg, hogy nem fogsz megszökni.

— Igérem.

— Kezet rá!

Bernschütz kezet nyujtott.

— És most vasaljátok meg, — parancsolta az őrmester, mialatt a kezét fogva tartotta.

A kórházból a városi székház börtönébe kísérték, honnan még az nap átkísérték Szabadkára.

Karcolat.

„Nem vagyok többé számár.”

Tomits Jasa elbukott szerb nemzetiségi képviselőjelölt e címmel:

»Nem vagyok többé számár« röpiratot bocsajtott ki s küldötte meg boldognak, boldogtalanoknak. Az egyik címzett ezzel a megjegyzéssel küldte vissza a röpiratot:

»Dehogy nem!«

Tóbiás Bernschütz Jóskánál.

— Interju. —

A nem annyira szemtelen, mint inkább megbízhatatlan riporterünk: *Tóbiás*, az ismert éjszakai kalandot követő napon felkereste Bernschütz Jóskát a városi székház börtönében, hogy őt meginterjuvolja.

Tóbiás: Ah, jónapot! Ugy-e megengedi, hogy meginterjuvoljam?

Bernschütz: Meg. De ha megint olyan szemtelen lesz, mint tavaly, akkor a vendégjogot egy pillanatra fel fogom függeszteni s önt egyszerűen kirúgom.

Tóbiás: Jóska, maga csak szellemes, mint mindig. Mondja csak, hogy aludt az éjjel?

Bernschütz: Már megint kezdi? Nem tudja, hogy az egész éjjelt Jurayék kéményében töltöttem?

Tóbiás: (Meglepetést szinelve.) Esküszöm, hogy nem. Igazán, csupa meglepetés vagyok. S ha szabad tudnom, mit csinált a kéményben egész éjjel?

Bernschütz: Vizsgáltam a csillagokat. Azt se tudja, hogy csillagvizsgáló lettem? Micsoda ujságíró maga?

Tóbiás: Dehogy nem tudom; csakhogy maga a csillagokat nem az égen vizsgálja, hanem a szép *Maricza* szemeiben, ugy-e?

Bernschütz: (Felugorva, dühvel.) Ki ne ejtse még egyszer ezt a szent nevet!

Tóbiás: (Meghunyászkodva.) Soha többé. Hát szabad az éjjeli kaland részletei iránt érdeklődnöm? Majd bátor leszek a kérdéseket föltenni: Mit keresett tisztelt Bernschütz úr este kilenc órakor a Jurayéknál?

Bernschütz: Hát a *Maricát*.

Tóbiás: Nos igen, a *Maricát*; de ha csak a *Maricát* kereste, minek bujt a kéménybe mikor a csendőrök jöttek? Csak nem a kéménybe volt randevűjük?

Bernschütz: Persze, hogy nem. De, tudja, utálok a csendőröket. Kiráz a hideg, ha egyet is látok.

Tóbiás: Látja, ezt csodálom; ők igen tapintatosan szoktak elbánni azokkal, akikkel dolguk akad.

Bernschütz: De a fene egye meg a tapintatosságukat, nem kérnék többet belőle! Kék, zöld tőle minden tagom.

Tóbiás: Tudja, kedves Jóska, — parancsoljon egy cigarettát! — nagyon sajnálom, hogy nem lehettem jelen, amikor ön. (*pózbá vágja magát és szaval*) mint *Leonidas* a termophilei szorosnál, egy maga küzdött hat puskás-szuronyos csendőr ellen, hogy megvédje az ön fellegvárát: a kéményt.

Bernschütz: Igen. Meg is védtem volna magam, le is puffantottam volna őket sorba, de az az átkozott füstölés . . . Brrr! Tudja, szeretem a füstölt sonkát, a füstölt kolbászt, a szalonnát és oldalast, de magamat füstölve nem szeretem, — hát megadtam magamat.

Tóbiás: Mi, hát önt kifüstölték?

Bernschütz: Ki, a nyomorultak! Csak azon csodálkozom, honnan a fenéből tudták meg, hogy nem szeretem a kénfüstöt?!

Tóbiás: (*Dühösen*) Gyalázat! Le vele! Egy Bernschütz Józsefet kifüstölni mint egy hitvány szunyogot, avagy egy ösztövért poloskát. Nem! Ez ellen a humanizmus nevében fogok a nagy nyilvánosság előtt szót emelni. Dehát, mondja csak tisztelt Jóska, miért haragszik úgy maga a csendőrökre? Ugy-e rájuk is lövöldözött a kéményből?

Bernschütz: Hát persze, hogy lövöldöztem. Haragszom rájuk, mert legutóbb is úgy megvasalták a kezemet, hogy kiserkedt a csuklómból a vér.

Tóbiás: Talán méltóztatott olyasmit elkövetni, hogy ezt megérdemelte?

Bernschütz: Nem, soha! Az a néhány betörés és lopás, az semmi. Vannak nálam nagyobb gazemberek, hogy többet ne mondjak: itt van *Luéger* és látja, ez szabadon jár. (*Elkeseredve*) Meghalt *Mátyás király*, oda az igazság!

Tóbiás: (*Sügva*) Ne tessék *Mátyás királyra* hivatkozni. Tetszik tudni, az egy olyan gazembert mint amilyen ön, már régen felakasztott volna. (*Tóbiás még folytatni akarja, de a következő pillanatban testének negatív részét hatalmas rugás éri, minek következtében a cellából kirepül.*)

Tihamér.

HIREK.

Főispánunk itthon. *Ambrozovics* Lajos főispán egy heti távollét után, hétfőn reggel haza érkezett. Látogatásait már megkezdette.

Esküvő. *Dénes* József, nagyváradi kereskedő, e hó 3-án esküszik örök hűséget *Tauszig* Blanka úrhölgynek, *Tauszig* Jakab földbirtokos leányának.

A Bajai Cöllövő társulat pünkösdi hétfőjén táncmulatságot rendez.

Számonkérőszék. *Ambrozovics* Lajos főispán f. hó 31-én d. e. számonkérőszéket tartott.

A bajai r. kath. legényegylet Pünkösdi hétfőjén, június 4-én a pandurszigeti erdőben Juniálist tart, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az egyleti ifjuság. Programm: 1. Délután fél 1 órakor gyülekezés az egylet helyiségében. Indulás pont 1 órakor a tűzoltó zenekar kísérete mellett. 2. A megérkezés után a mulatság színhelyén fél órai pihenés. 3. Kötélhuzás. Rendező Váradi András. 4. Köcsögverés. Rendező Wolf József. 5. Hölgyek versenye. Rendező Váradi András. 6. Versenyfutás. Rendező Hegyi Endre. 7. Táncz. 8. Tarka Szinpad. Rendező László Károly. Műsor: 1. Műkedvelő fotografus. (Monológ). Előadja Lovas Béla. 2. Kuplák. Előadja Farkas Ödön. 3. Automata négyes. Bemutatja László Károly az ő automatáival, a zenekíséretet Wolf József szolgáltatja. 4. A munkácsi rab. Szavalja

Hegy Endre. 5. Loco. (Monolog). Előadja Rónai László. 6. Szünet, mely alatt a m. t. közönséget Farkas Ödön lefotografálja. Szünet után: 7. A babonás ember. (Monolog). Előadja Hinterreiter László. 8. Kuplák. Előadja László Károly. 9. Az ügyetlen ember. (Monolog) Előadja Pukli József. 10. A foghúzás. Előadja László Károly és Farkas Ödön. 11. A titkár. (Monolog). Előadja Perki László. 9. Táncz. 10. Zsákban-futás. Rendező Horváth Béla. 11. Taliga-verseny. Rendező Farkas Ödön. 12. Amerikai árverés. Rendező Farkas Ödön. 13. Táncz. 14. Tűzijáték. A versenyben győztesek 1-ső és II-ik jutalomba fognak részesülni. A részvételi jegy ára 50 fillér, ennek fejében kiki jelvényt kap, melyet könnyebb ellenőrzés céljából feltűzve tartozik viselni. Akinek jelvénye nincs, azt a rendőrségnek jogában áll eltávolítani. — A jelvényt az egyletben előre is meg lehet váltani.

Tábori Róbert meghalt. Egy nagyon derék ember és elsőrangú újságíró halt meg m. hó 26-án reggel, mindnyájunknak váratlanul. Megindult lélekkel értesültünk róla, hogy Tábori Róbert, az *Uj Idők* szerkesztője, szombaton reggel nyolc órakor vakbélgyulladás következtében, sikertelen operáció után meghalt. A legtöbbet tudók, a leglelkesebbek és a legérdemesebbek egyike volt ő. Fiatalabb korában külföldet járt, Berlinben elismert nevű író és újságíró volt, jelentékeny sikerei voltak a német zszurnalisztikában, de midőn eljött számára az az idő, hogy választania kellett: német író legyen-e, vagy magyar, visszajött habozás nélkül s új küzdelembe fogott az elismerésért, melyet egy ízben már kivivott künn az idegenek közt. Győzelmesen vivta meg csatáját s most, hogy ötven és egynéhány éves korában meghalt, úgy érezzük, hogy legjelesebb és legértékesebb újságíró-tettük sirba. Az újságírás terén nemcsak mint rendkívül művelt érzékkel megáldott szerkesztő tűnt ki; elsőrendű színházi kritikus is volt s a fel-felvetődött társadalmi kérdésekben nem egyszer volt nyomatéka mindig mély érzéstől áthatott és mindig elmés cikkeinek. Mint belletrista, a nőolvasóknak volt kedvelt írója regényeivel, elbeszéléseivel. Műveinek egész kis könyvtára őrizi meg emlékét az irodalomban. S most meghalt, holott az irodalmi tervek még rajzoltak agyában. Munkakedvének teljességében ragadta el a halál. Hűséges hitvese, Tutsek Anna, az író fogta le megtörő szemét a szanatórium betegszobájában.

A hétfőn végbement temetésen az óriási közönségen kívül részt vett a magyar művész és író-világ nagyszámú közönsége.

Tábori Róbert író és hírlapíró, szül. Almáson (Bács) 1855. november 10. Középszkolai tanulmányait Baján, egyetemi tanulmányait Bécsben és Budapesten végezte. Mint hírlapíró 1874-ben kezdte meg pályáját Bécsben a *Fremdenblatt*-nál, aztán a *Morgenpost*-nál folytatta, levelezője volt a *Pesti Hírlap*-nak Bécsből és utóbb Berlinből 1884-ben hazajött és belépett a *Pesti Hírlap* szerkesztőségébe. 1887-től 1890-ig a Temesváron megjelenő *Délmagyarországi Közlöny*t szerkesztette, aztán három évig Budapesten a *Magyar Ifjúság*ot, most az *Uj Idők* helyettes szerkesztője, valamint a *Pesti Napló* belmunkatársa volt. Következő eredeti művei jelentek meg: A szobor titka (regény, 1885.); Kultur képek (novellák és rajzok, 1889.); Ildiko (dráma Temesvár, 1890.); Párbaj (regény, 1890.); Az élet folytatásokban (regény, 1890.); Görbe hegyek országában (ifjúsági regény 1891.); Temesvári királybíró (ifjúsági regény, 1892.); Átalakulások (regény, 1893.); Bergengóczia (ifjúsági regény 1893.); Kong-Kheou (ifjúsági regény 1893.); A nagy játék (regény, két köt., 1893.); Az utolsó mentevár (történelmi elbeszélés az ifjúság számára, Pozsony 1893.); Vak Bottyán (ifjúsági elbeszélés,

u. o. 1893.); Szabadsághősök (ifjúsági regény, 1894.); Korhadt oszlopok (regény, 1895.); A templom kulcsa (történelmi regény, 1893.); Vidám történelem (1895.); Gábor Áron (1896.); Hajdukirály (történelmi elbeszélések, 1897.); A negyven éves férfi (regény, 1897.); Német nyelven: Zwischen Einst und Jetzt (Mikszáth elbeszéléseinek átültetése, 1886.); Ildiko (dráma 3 felvonásban). Azonkívül németből és francziából számos regényt magyarra fordított. Ildiko című drámája amely a kolozsvári pályázaton száz arany díjat nyert, szintén megjelent magyar és német kiadásban. Mint műfordító számos kiváló magyar író műveit ültette át német nyelvre és viszont több német és francia író fordított le magyarra.

Csak nemrég nősült másodsor. Második neje Tutsek Anna, aki szintén nevet szerzett a magyar irodalomban. Második házasságából egy fia származott, míg első házasságából két leánya.

A bácsmezei függetlenségi párt új vezére. Fernbach Károly, a megyei függetlenségi párt elnökének, főispánna történt kineveztetése folytán az elnökségről lemond. A bácsmezei függetlenségi képviselők a Házban értekezletet tartva, egyhangulag abban állapodtak meg, hogy *Pilaszánovich* József földbirtokost kéri fel, hogy a megyei párti elnökséget fogadja el. Kossuth Ferenc, akivel a képviselők közölték határozatukat, örömmel fogadta azt, meleg hangú levélben üdvözölte Piloszanovicsot és kérte, hogy az elnökséget fogadja el.

Apró hírek. Lopások. Bárdos Sándor aligvárdi pusztai lakos vasárnap május hó 27-én a csávoiyi vámház mellett legelő libákból 4 drbot ellopott. A csendőrség a libákat átadta tulajdonosának Schwartz Józsefnek.

Misz Gusztávné madarasi lakos hétfőn május hó 28-án bevásárlás végett jött Bajára s egy kereskedésben kézitáskájából 32 koronát tartalmazott pénztárcáját ismeretlen tettes ellopta.

Szökevény örültek. Május hó 28-án a városi közkórház elmebeteg kórosztály kertjéből *Simó* Mihályné 37 éves volt ujvidéki lakos napszámosnő, ki csak tótul beszél, megszökött. — *Kovács* Zsuzsana elmebeteg, *Kövösi* Bálint szeremlei lakos felügyelete alól május 27-én megszökött s itt 28-án az Erzsébetkirályné-utcában a városi rendőrség elfogta és Körösinek átadta.

Bajai járásbeli függetlenségi körök. A felsőszevénváni gazdák között mozgalom indult meg egy függetlenségi kör alakítása céljából. Az alakítás előmunkálataira felkérték Szedressy Károlyt, a község jegyzőjét. Ezzel a mozgalommal kapcsolatosan válságba jutott a szentiváni katolikus kör, amenyiben az eddig 85 tagot számlált egyletnek tagjai a legutóbbi képviselőválasztások óta 17-re apadtak. — A bácsbokodi függetlenségi kör — a mint ottani levelezőnk írja — a napokban már megalakul, mert az ottani polgárság nagy lelkesedéssel karolta fel a kör alakításának eszméjét és tömegesen jelentkeznek a tagok.

Női kereskedelmi tanfolyam. Az ujvidéki áll. felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női keresk. tanfolyam első évi befejezéséhez közeledik.

A nagyméltóságú Belügyminiszter úr épen az utolsó napokban rendelte el, hogy a tanfolyamot végzett nők a városi segédhivataloknál tisztviselőkként alkalmaztassanak. Ez a kurzus tehát már *közbizalmi állásra is qualifical.*

A tanfolyamot 29 növendék hallgatja és a végzett tanulók nemcsak kereskedelmi és gazdasági pályákra nyernek kiképzést, hanem gyakorlati ismereteiket különösen a rendszeres háztartásban is kitűnően értékesíthetik. — Épen ezért nemcsak azoknak ajánlatos ennek a kurzusnak a végzése, akik valamely kenyérkereső foglalkozás után látnak, hanem

nagyon hasznos azokra a nőkre nézve is, akik otthon a családi háztartás gazdaságában akarnak érvényesülni — A jövő 1906/7 iskolai évre már most is elfogad az Igazgatóság (áll. felső-keresk. iskola) előjegyzéseket és szívesen ad részletes értesítést is.

A függetlenségi párt Topolyán. Tudósítónk jelenti, hogy Topolyán az ottani demokrata párt beolvadt a függetlenségi és 48-as pártba. A négy év óta fennálló gazdakör szintén feloszlott és amint készen lesz a függetlenségi pártkör diszes helyisége, szintén be fog olvadni a függetlenségi pártba. Az új pártkör ünnepélyes megnyitását jelen lesz dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselő is, aki ez alkalommal fogja a polgárság elvűségét és ragaszkodását személyesen megköszönni.

Jókai emléke Szabadkán. Szép ünnepélyt rendezett *Jókai* emlékének a szabadkai szabad liceum folyó hó 26 és 27-én. Az ünnepélyen mintegy 200 szereplő vett részt. A védnök *Bezeredy* István főispán volt, ki maga is részt vett a szereplők között. Rajta és családján kívül részt vettek a *Vojnich*-, *Vermes*-családok és a város egész uri társadalma. Az ünnepélyen *Jókai* regényeiből vett jelenetek kerültek színre, azonkívül a szigetvári vértanuk egy felvonása és az Arany ember egy jelenete. Az egész előadást dr. *Békeffy* Gyula rendezte. Az előadás tiszta jövedelméből mintegy 1000 korona jutott a *Jókai*-szoborra.

Kifogott hulla. Majtinszki Róza ujvidéki fodrásznő, ki még mult évi decemberben ugrott a Dunába, hulláját e héten Bánostoron kifogták és személyazonosságának megállapítása után eltemették.

Vakmerő vonatrabló. Lakatos János volt vasúti alkalmazott a Zomborból Szabadkára jövő tehervonatra felugrott, onnan kidobott egy varrógépet és maga is utána ugrott. A vakmerő rablót a bajmoki állomás közelében fogták el a csendőrök.

NYILT TER

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A Rohitschi kiváló gyógyhatással bíró „Templom-forrás” üdítő-ital, mely minden más ásvány víztől előnyösen különbözik mindenütt kapható, csak nyomtétokkal kell kérni. Nagyban raktár Magyarország részére **Hoffmann Józsefnél** Budapesten.

Eladó

a monostori-út mellett egy

kerti föld szőlővel.

Bővebb felvilágosítást ad: **Nádas József**
Erzsébetkirályné-utca 66.

57. sz.
eln. 1906.

Hirdetmény.

Értesitem a városi közönséget, hogy a nyári hónapokra, június hó 1-től augusztus hó 31-ig a hivatalos órákat az összes hivatalokra — az iktató hivatalokat is ideértve — következőképen állapítottam meg.

Köznapokon délelőtt 8 órától délután 1-óráig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 11 óráig. A rendőrkapitányi hivatalnál egy kapitány a délutáni órákban is tart ügyeletet.

Baja, 1906. május 29.

Dr. Hegedűs Aladár
polgármester

318. szám.

Pályázati hirdetés.

A nagyméltóságú **vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium** rendeletére a **bajai m. kir. állami tanítóképzőintézetben** és az ezzel kapcsolatos internátusban a jövő 1906/7 iskolaév folyamán a tisztviselők, mintegy 180 tanítónövendék és cselédség részére szükséges **élelmezési cikkek és fűtőanyagok szállítására** ezennel pályázatot hirdet az intézet igazgatósága

Az ajánlatok a következőkben felsorolt cikkek mindegyikére külön-külön teendők meg:

1. **Tej.** Naponta szállítandó átlag 80 liter.
2. **Marha- és borjúhús.** Naponkinti szükséglet mintegy 60 kg.
3. **Disznóhús és disznózsir.** Havonkinti szükséglet az elsőből 500—600 kg., utóbbiból 150—200 kg.,
4. **Kenyér és sütemény.** Naponkinti szükséglet mintegy 80 kg. kenyér és 250 drb. sütemény.
5. **Liszt.** Havonkint mintegy 500—600 kg.
6. **Fűszerárak.** (Só, cukor, borsó, lenese, rizs, mák, stb.) Havonkint 200—300 K. értékben.
7. **Tüzelőfa.** Évi szükséglet mintegy 150 m³ szurkos-nyárfa, 150 m³ szil hasábfa, friss vágású, száraz, nem iszapos minőségben, az intézet udvarára beölevezve.
8. **Koksz.** Mintegy 500 q.

Az összes felsorolt cikkek mindenkor legjobb minőségben és a megrendeléshez képest kifogástalanul teljes mértékben szállítandók.

Az ajánlattételre esetleges szükséges részletek leírás a különleges szállítási feltételekre vonatkozó tájékoztatás ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött határidőig naponta a délelőtti hivatalos órákban az intézet igazgatóságánál nyerhető.

Az ajánlatok lepecsételve „Ajánlat az állami tanítóképző-intézetben szükséges szállítására” felirással legkésőbb **f. évi június hó 15-én déli 12 óráig** az állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Az ajánlatban kiteendő a szállítandó cikkek minőségének pontos meghatározása a megfelelő egységárral koronaértékben.

Lehetőség szerint az ajánlathoz csatolandók a szállításra szánt cikkek mintái is.

A megnevezett cikkek szállítása pontosan naponkint, vagy havonkint a szóval vagy írásban előre történt megrendelésben kijelölt időre történik.

A szállított cikkek értékét vállalkozó árukönyvének és annak ellenőrzésére az intézetben vezetett megrendelési könyvek és anyagszámadások egybevezetése után részletezett nyugtatványok ellenében havonkint vagy félevenként utólagosan fizeti ki az igazgatóság.

Az ügylettel járó bélyegilletéki költségeket szállító fizeti: az illeték akként rovandó le, hogy a szállító által havonkint kiállított részletezett nyugtatvány nemcsak a nyomtatványi bélyegilleték címén a II. fokozat szerint járó bélyeggel látandó el, hanem a szállítási ügylet lejártával a szerződésre még külön a III. fokozat szerint járó illeték fejében az egész évi összegnek megfelelő értékű bélyegjegyek ragasztandók.

Az állami tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással az ajánlattevőknek bármelyikét bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más cégeket is megbizhasson.

Az előirt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, amelyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be, vagy távirati úton, vagy élőszóval tettek meg, figyelembe nem vétetnek.

Az intézet igazgatósága azon vállalkozóval, kinek ajánlatát az igazgató-tanács elfogadja, szerződéses egyezményt köt

A vállalkozó szállítási kötelezettsége 1906. évi szeptember 1-től 1907. évi augusztus 31-ig tart.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elhatározásáig kötelezettségében marad.

Baja, 1906. évi június hó 1.

Az igazgatóság.

1863. sz.

1906. tkv.

Árverési hirdetmény.

A bácsalmási kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Dr. Kemény Zsigmond javára Juhász Ádám ellen a bírói árverés 280 K. 70 f. tőkötvetelés, ennek 1902. évi december hó 9-től járó 5% kamatai, 77 K 30 f. eddig megállapított 18 K 75 f. mostani s a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. és 146 §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a madarasi 2377. sz. betétben. A I. 451. 452. hrsz. alatt foglalt 23 ö. i. számú házra és beltelekben lévő 335 négyszögöl szántóra 998 K kikiáltási árban, továbbá a madarasi 3074 sz. betétben A I. 1886. hrsz. alatt foglalt a Heréskertek dűlőben lévő, 698 négyszögöl szántóra 167 K. kikiáltási árban, továbbá a madarasi 3075. sz. betétben. A I. 2236. és 2284/2. hrsz. 177 és 180 négyszögöl Kender földek dűlőben lévő szántókra 60 K kikiáltási árban, továbbá a madarasi 3076. sz. betétben A I. 3978 3979. hrsz. alatt foglalt 493 és 478 négyszögöl területű az Ó és Uj szőlők dűlőben fekvő két szőlőre 464 K kikiáltási árban, valamenyi ingatlan a az 1881. LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben, tehát azoknak nemcsak a végrehajtást szenvedett Juhász Ádámnak, hanem társtulajdonosainak Szalai Anna, ifjú Juhász Imre, Juhász István, Juhász Pál, Juhász Péter, Juhász Márton, Juhász Viktor, kiskoru Puruczki János, kiskoru l'uruczki Viktor jutalékára is ezennel elrendeltetik és annak Madaras községhezánál leendő megtartására 1906. évi június hó 20. napjának délelőtti 10 órája kitűzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kiküldöttnek átadatni.

Vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jog-eörre emelkedésétől számítandó 30 nap, a második 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt, az árverés napjától számított 5% kamataival badkai kir. adóhivatalba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be. A részletes árverésfeltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és Madaras községhezánál megtekinthetők.

Bácsalmás, 1906. évi március hó 30 napján a kir. tkvi hatóság

Dr. Terjéh.

kir. aj. bíró.

Dr. SCHMIEDT G. főtörzsorvos és phisicus
hires

f ü l o l a j a

meggyógyítja az időleges süketséget, fülfolyást, fülzugást, sőt az idült nagyothallást.

Egyedül kapható:

Török József gyógyszerháza, Budapest,
Király-utca 12. sz.

Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

TANULÓUL

felveszek egy tisztességes
családból származó, kellő
iskolai képességgel bíró

fiút vagy leányt.

ifj. Wagner Antal

o könyv- és papirkereskedő. o

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szihat.

Legjobb valódi **francia szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

TULIPÁN
LEVELEZŐLAPOK
KAPHATÓK
IFJ. WAGNER
ANTALNÁL

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBBAN BEVÁLT

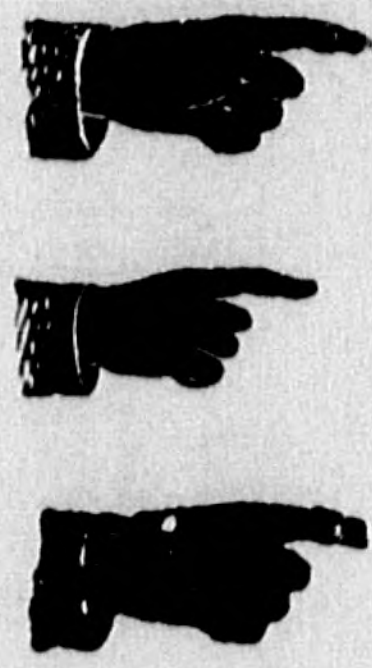
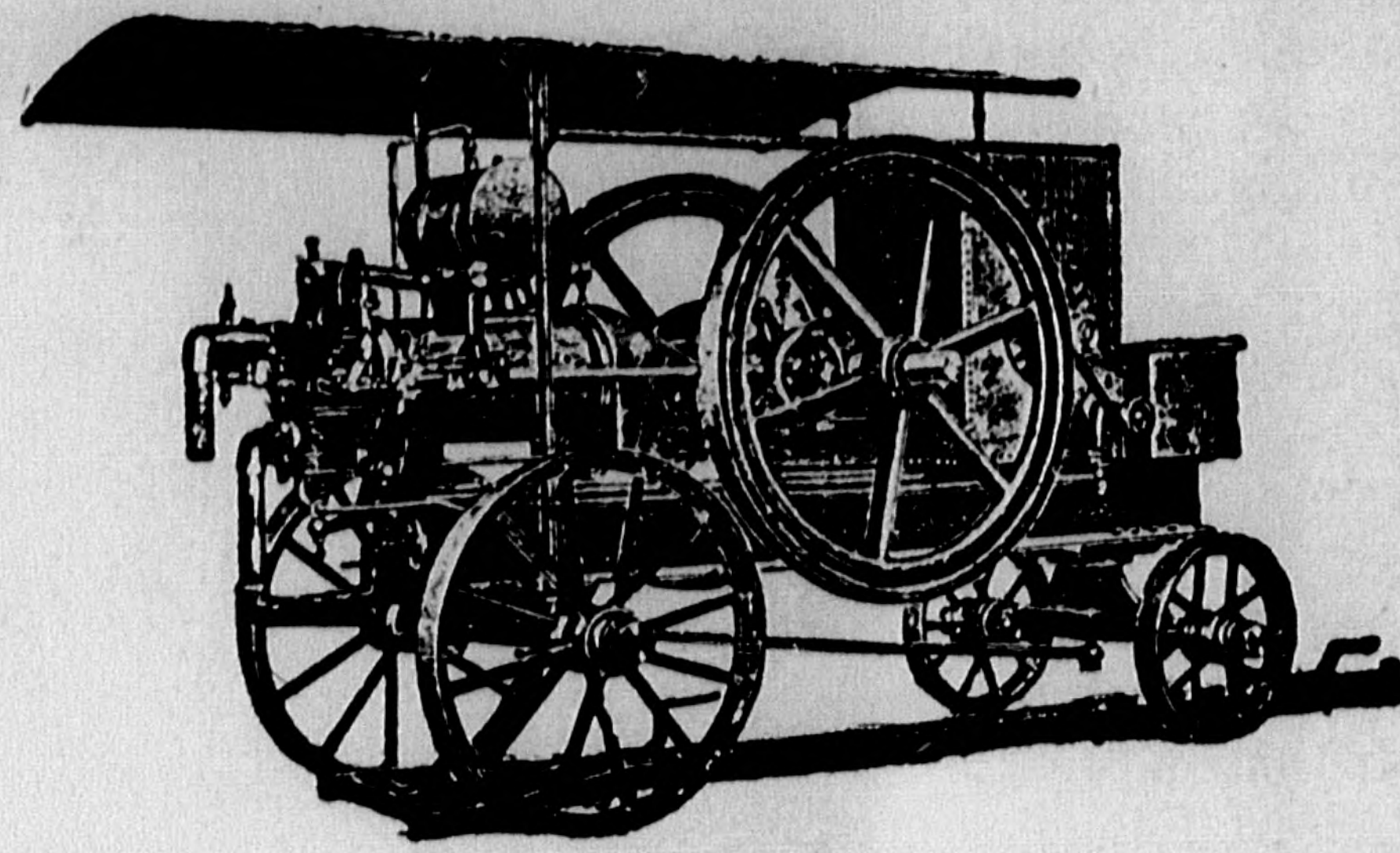
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemi

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsán felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a követ-
kező legelőkelőbb kalap
gyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Henrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,

valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utcza 8 és Kerepesi-út 22.

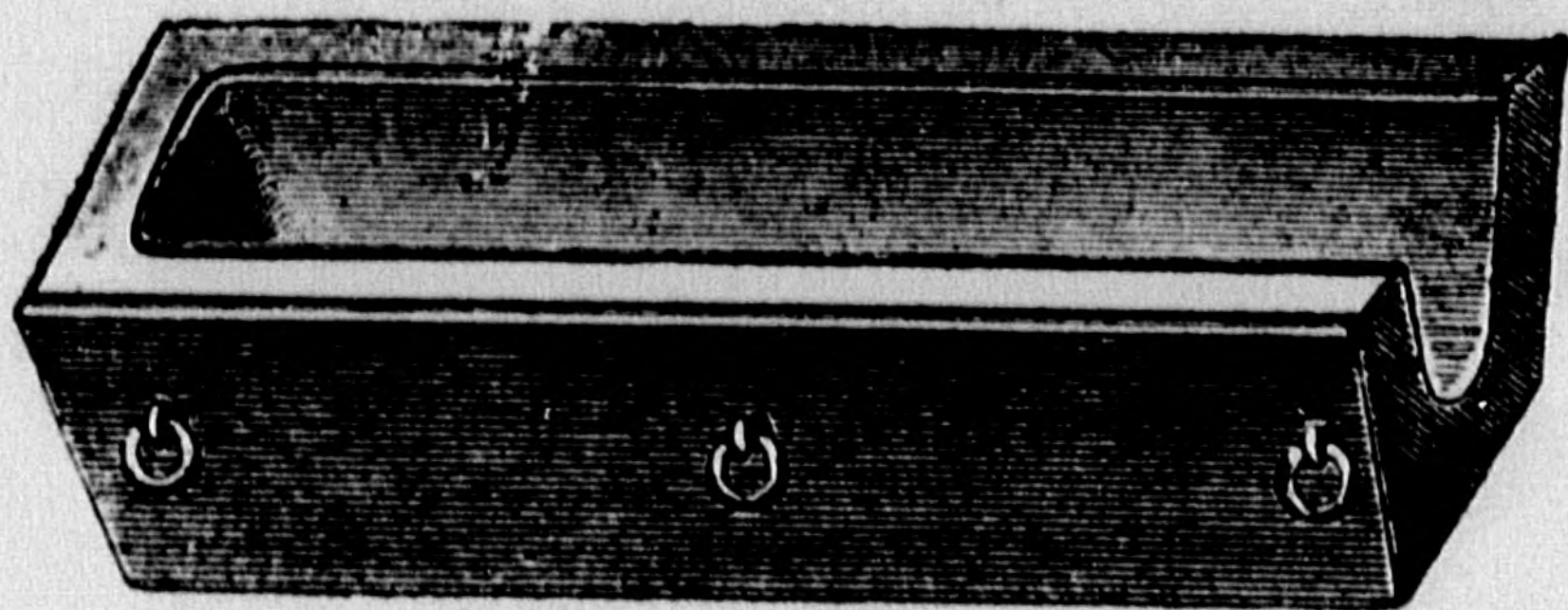
Vályog féláron.

Csakis előjegyzés alapján fogadok el rendeléseket.

Egyszersmind értesitem a t. közönséget, hogy a városi téglatelep nem
adhat el vályogot, minthogy a vályogkiváltási jogot én bírom

SALLÓ KÁROLY.

ÖZVEGY SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSA.

Drótbetétes cementcsővek minden méretben.

Egyszerű és diszes cement- és márvány mozaiklapok.

Lépcsők. Kémény-, oszlop- és kut-fedelekek.

Medencék, jászolok, vályuk minden méretben legjobb kivitelben, legolcsóbb áron.

Mit igyunk? hogy egészsé-
günket meg-
óvjuk, mert csakis a természetes szén-
savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-
szer. Elsősorban az I-sőrendű természetes
szénsavas

natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára
másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szén-savval telített víznél, sőt a szódavíznél is
olcsóbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen
a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetében ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszertüzletben és elsőrangú ven-
dégloben. Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál, BAJÁN.

ÁGNES-

FORRÁST, mely ideges gyomorhaj, légső-, tüdő-, gyomor-
és bélhurut, csontlágylás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben
26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és ragályos beteg-
ségek, mint typhus, cholera megkiméltettek azok, akik kö-
zönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-
forrás vízzel éltek.

Kedvelt borvíz!